

Onderwijs en jeugdzorg samen voor de leerling

Kwetsbare leerlingen verdienen integrale zorg en onderwijs. Dat vindt Renate van Dijk, bestuurder Stichting Verderwijs. ‘Onze leerlingen behoren tot de kwetsbaarste in het onderwijs. Ik zie het als mijn taak te zorgen voor laagdrempelige zorg zodat ook deze leerlingen een goede plek in de maatschappij vinden.’ Een gesprek over doorzetten, complexe structuren en hoop op integratie.

Tekst
Akke Tick

www.verderwijs.nl

Stichting Verderwijs bestaat uit een school voor speciaal onderwijs (SO Noorderlicht), een school voor voorgezet onderwijs (VSO Heuvelrug College) en twee onderwijs-zorglocaties (Aventurijn en De Dijckhof). Van Dijk: ‘De scholen bieden een veilige en gestructureerde omgeving voor leerlingen met een psychiatrische problematiek, vaak in combinatie met leer- en gedragsproblemen. De scholen hebben een regionale functie waardoor we samenwerken met meer dan twintig gemeenten en voor iedere school met meer dan acht samenwerkingsverbanden.’

Onderwijs en zorg

Onderwijs en zorg zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden om de leerlingen van Verderwijs te laten groeien en tot ontwikkeling te brengen. Van Dijk: ‘Voor vele van onze leerlingen is het belangrijk om niet alleen curatief maar ook preventief de juiste begeleiding te krijgen waardoor ze niet afglijden naar grotere problemen of zelfs jeugdcriminaliteit. Door intense samenwerking met Centrum voor Jeugd en Gezin (met een medewerker op school), Bureau

Halt, de leerplichtambtenaar en schoolarts komt er ook geen (onnodige) stagnatie omdat je preventief aan de problematiek werkt. Daarbij is voor de leerlingen de school vaak een veilige haven, wat maakt dat ze meer open staan om (preventief) aan hun (zorg)problematiek kunnen werken.’

De huidige inzet is niet voldoende om de complexe problematieken goed aan te pakken en verdere integratie is nodig. Stichting Verderwijs draaide dan ook graag mee in een pilot in Zeist om onderwijs, zorg en jeugdhulp dichterbij elkaar te brengen. Hierdoor is het gelukt om in schooljaar 2020-2021 collectieve en individuele preventieve jeugdhulp nog intensiever in te zetten. De resultaten zijn tot nu toe positief. Van Dijk: ‘Bij de leerlingen die deelnamen aan de activiteiten zie je een verbetering in hun ontwikkeling zoals beter grenzen aan kunnen geven, versterkte emotieregulatie en betere aansluiting bij de activiteiten het schoolprogramma.’

Het is ieder jaar zoeken naar middelen om de ondersteuning te behouden. Voor schooljaar 2021-2022 wordt extra ondersteuning mogelijk gemaakt door financiering vanuit gemeente Zeist, twee samenwerkingsverbanden en Stichting Verderwijs zelf.

Geef ons speelruimte

In rapporten (zie kader) maar ook in de

‘Het is ieder jaar zoeken naar middelen om de ondersteuning te behouden’

praktijk erkent iedereen rond de leerling dat zorg en onderwijs onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Van Dijk: 'De wil is er ook om een geïntegreerd aanbod te realiseren. Ook is er bereidheid om naar elkaar te luisteren.' Toch zijn er genoeg momenten geweest dat Van Dijk niet wist of de integratie van onderwijs en jeugdzorg er echt zou gaan komen. 'Dit komt doordat er nog geen brede lokale afspraken gemaakt zijn over jeugdhulp in onderwijs en er komt veel complexe administratie bij kijken. Iedere gemeente, iedere instelling heeft een ander beleid. Dat kost veel tijd en energie.'

Van Dijk is dan ook blij dat Stichting Verderwijs één van de vijftig scholen is die een zorgarrangeur heeft toegekend gekregen. De zorgarrangeur ondersteunt scholen bij het regelen van de financiering van zorg in onderwijstijd. Van Dijk: 'Door zoveel mogelijk het gesprek aan te gaan en een zorgarrangeur binnen te halen zie je dat er stappen gemaakt worden. Mijn doel is dan ook om structurele zorgondersteuning in het onderwijs te integreren. Dat de systemen en richtlijnen helder zijn. Waarom? Omdat ik geloof dat laagdrempelige zorg in het onderwijs voor de leerlingen noodzakelijk is zodat ze een goede plek in de maatschappij krijgen. Ik zie het dan ook als mijn taak bewustzijn te creëren dat integratie van onderwijs en zorg noodzakelijk is voor deze kwetsbare leerlingen.'

Recente rapporten, de moeite waard om te lezen

Vanuit de overheid is er toenemende aandacht voor passend en inclusiever onderwijs. Twee documenten zijn de moeite van het lezen waard:

- Steeds inclusiever van de Onderwijsraad (www.onderwijsraad.nl/publicaties/adviezen/2020/06/23/steeds-inclusiever)
- Kamerbrief evaluatie en verbeteraanpak passend onderwijs passende maatwerk. (www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/11/04/slob-verbetert-pas-send-onderwijs-met-25-maatregelen)

Van Dijk: 'Beide rapporten bieden verschillende aanknopingspunten die bij toepassing in de praktijk onze leerlingen ten goede zullen komen. In de praktijk zijn de systemen echter nog niet zodanig ingericht dat er vanuit dezelfde richtlijnen wordt gehandeld en waar mogelijk een gelijke regionale systematiek wordt gehanteerd. De uitvoering is bijvoorbeeld veelal op lokaal niveau en dat is voor onze stichting met een regionale functie een grote belemmering. We moeten daardoor overleggen met vele gemeenten en samenwerkingsverbanden en voortdurend andere afspraken maken om voor ieder leerling dezelfde ondersteuning te krijgen. Dit is geen sinecure.'

Tips voor samenwerking onderwijs-zorg

- Zorg voor een goed netwerk en samenwerkingspartners
- Onderhoud je relaties
- Deel kennis over jouw werkterrein en luister naar de werkwijze van partners
- Verplaats je in de andere cultuur en leer kijken met de ogen van de ander
- Win elkaars vertrouwen
- Betrek iedereen in de school: management, leerkrachten, ondersteuners, ouders
- Houd de leerlingen voor ogen